

ALDONOS BAUBINIENĖS DAKTARO DISERTACIJA

Autorius: Aldona Baubinienė

Disertacijos pavadinimas: LIETUVOS UPIŲ SALŲ GENETINĖ ĮVAIROVĖ IR JŲ DINAMINĖ KAITA

Mokslo sritis: Fiziniai mokslai, fizinė geografija (06 P)

Mokslinis vadovas: doc. dr. Julius Taminskas

Doktorantūros studijos: 2010-2013

Gynimo data: 2015 m. balandžio mėn. 30d.

Santrauka

Salos sutinkamos beveik visose natūraliose ir reguliuojamose upėse ir yra vienas charakteringiausių upės vagos morfologinių darinių. Mokslo požiūriu Lietuvos upių salos – „balta dėmė“ Lietuvos geografijoje. Pirmą kartą atlikta detali Lietuvos upių (> 100 km ilgio) salų inventorizacija, panaudojus topografinius žemėlapius (M 1:10000), ortofotonuotraukas (M 1:10000), ekspedicinių tyrimų medžiagą. Inventorizavus daugiau kaip 1000 salų (1462 salas), išskirtos devynios upių salų deformacijų rūšys, atlikta Lietuvos upių salų genetinės įvairovės klasifikacija. GIS technologijų pagalba įvertinti tiriamų upių salų morfometriniai bei morfografiniai rodikliai, apskaičiuotas tiriamų upių salingumas bei salėtumas, atlikta salų sklaidos analizė. Upių skirstymas pagal salų morfometrinių rodiklių panašumus atliktas panaudojus statistinės analizės metodą – klasterinę analizę.

Neries upės salų pasiskirstymas analizuotas kompleksiškai, įvertinant upės baseino geologines, geomorfologines, hidrologines sąlygas, panaudojus upės baseino reljefo genetinio zonavimo schemą, upės baseino geologinius profilius, įvertinus upės baseino hidrologines sąlygas per 200 metų.

Salų pažinimas leidžia geriau suprasti fluvialinius procesus, vykstančius besikeičiančio klimato ir didėjančios antropogeninės apkrovos sąlygomis. Ilgesnių nei 100 km Lietuvos upių salų genetinės įvairovės, morfometrinių bei morfografinių rodiklių įvertinimas, salų pasiskirstymo bei kaitos ištyrimas pasitarnaus prognozuojant vaginius procesus, įsisavinant ir tvarkant upių priekrantines teritorijas, planuojant ir vykdant laivybą, statant hidrotechninius statinius, saugant unikalias buveines, plėtojant darnią rekreaciją, atkuriant teritorijas paleoreljefą.

Publikacijos disertacijos tema:

I. Publikacijos *ISI WOS*, turinčios citavimo rodiklį (*Impact factor*):

Baubinienė A., Satkūnas J., Taminskas J. 2015. Formation of fluvial islands and its determining factors, case study of the Neris River, Baltic Sea basin. *Geomorphology*. Vol 231, p. 343-352.

Baubinienė A., Morkūnaitė R., Bauža D., Petrošius R., Vaitkevičius G. 2014. Aspects and methods of reconstructing the medieval terrain and deposits in Vilnius. *Quaternary international*. Vol 000, p. 0-0. DOI: 10.1016/j.quaint.2014.09.068

II. Publikacijos kituose recenzuojamuose periodiniuose, tęstiniuose arba vienkartinuose leidiniuose:

Baubinienė A. 2009. Merkio ir jo intakų senvagės. Lietuvos lokaliniai tyrimai, www.llt.lt ISSN-2029-0799 LLT : 2009-28/32-116/GG

Baubinienė A. 2011. Merkinės krašto upės, ežerai šaltiniai. Lietuvos lokaliniai tyrimai, www.llt.lt LLT: 2011-9/37-190/GG

Baubinienė A. 2013. Užpalių apylinkių vandenys ir jų hidrografiniai ypatumai. Lietuvos lokaliniai tyrimai, www.llt.lt LLT :2013-10/10-215 /GG

Baubinienė A. 2013. Nemuno upės salos ir jų raida. *Geografija* T. 49, Nr 1, 1-9.

Baubinienė A. 2014. Nuolydžio įtaka salų pasiskirstymui Lietuvos upėse. *Geografija* T. 50, Nr 2, 45 – 52.

III. Mokslinių konferencijų leidiniuose:

Vaitkevičius G., Morkūnaitė R., Petrošius R., Bauža D., **Baubinienė A.** 2013. Aspects and ways of Vilnius relief reconstruction. *Palaeolandscapes from Saalian to Weichselian, South Eastern Lithuania*, June 25-30, Vilnius-Trakai, Lithuania

Baubinienė A., Morkūnaitė R. 2014. Dynamics of the Baltic Sea environment under the influence of climate changes (a case study of Lithuanian most famous coastal summer resorts. *2nd International Conference on Climate Change – The environmental and socio-economic response in the Southern baltic region*. Szczecin, Poland, 12-15 May 2014

Morkūnaitė R., Petrošius R., Bauža D., **Baubinienė A.** 2014. Hidrografinio tinklo pokyčių įvertinimas ir jų įtaka Vilniaus miesto vystymuisi. *Tarptautinė mokslinė konferencija «Visuomenės iššūkiai geografijos mokslui Baltijos jūros regione*. III Lietuvos Geografų Kongresas, 2014 m. rugsėjo 26-27 d. www.lgd.lt